

PAUL DOWSWELL

BOMBER

Harry Friedman werkt aan boord van een bommenwerper.
Ze voeren gevaarlijke aanvallen uit op Duitsland, maar
de Luftwaffe doet er alles aan om de B-17's neer te halen.

Paul Dowswell

Bomber

Hoofdstuk 1

Kirkstead, East Anglia, Engeland

17 augustus 1943

Harry Friedman heeft nog geen half uur Engelse grond onder zijn voeten wanneer de Bomb Group waarmee hij zal gaan vliegen terugkeert op haar thuisbasis in Kirkstead. Het is op dat moment dat echt tot hem doordringt dat zijn beslissing om vrijwillig te tekenen bij de luchtmacht weleens zijn dood zou kunnen zijn.

De dag begon goed. Harry en de rest van de bemanning van de *Macey May* kwamen in opperbeste stemming aan op hun nieuwe thuisbasis, ondanks het sombere weer dat hen wachtte toen de B-17 door het wolkendek brak om de landing in te zetten.

Het was voor het eerst dat ze zo'n lange vlucht maakten en het uitzicht over de diepblauwe oceaan, die zich diep onder hen tot in het oneindige leek uit te strekken, sprak tot Harry's verbeelding. Hij maakte zich voorstellingen van hoe het was geweest voor de eerste zeevaarders die de oversteek waagden, over wie hij boeken las op school, moederziel alleen op die enorme watervlakte met voor de boeg alleen nog maar de rand van de wereld, waar je van de aarde kukelt als je

te dichtbij komt. Op het moment dat in de verte IJsland opdoemde, voelde hij zich als een kind zo uitgelaten. Warren Cain, hun navigator, had hen van Newfoundland feilloos over de grote leegte geloodst en precies op tijd op de plek gebracht waar de tanks bijgevuld moesten worden voor de laatste etappe van de vlucht.

IJsland bood vanuit de lucht al een heel bijzondere aanblik, op de grond was dat niet anders. Vol dampende geisers en ruige, zwarte rotsen, als een land uit de tijd van de dinosaurïërs. Er zijn vulkanen, maar op het moment dat Harry's bemanning er hun tussenlanding maakte, leken die te slapen. Hij heeft zijn ogen uitgekeken en moest denken aan zijn vrienden in Brooklyn. Als hij terug is, heeft hij hen massa's te vertellen.

Het kostte ongeveer een uur om de tanks weer vol te gooien. Er stond een ijzige noordenwind en ze waren blij dat ze weer aan boord van de *Macey May* zuidwaarts koersten, richting Groot-Britannië, al was hem verteld dat het weer in Engeland ook behoorlijk smerig kon zijn.

Tegen de tijd dat de wielen van de zware bommenwerper het beton in Kirkstead raakten, had Harry meer dan lang genoeg in het toestel gezeten. Hij wilde zijn benen strekken, weg van het oorverdovende en monotone gedreun van de vier Wright Cyclone motoren. De vlucht was dan wel ongewoon lang geweest, maar evengoed een eitje; ze hadden voor het grootste deel op een hoogte van tienduizend voet gevlogen waardoor zuurstofmaskers of knellende vliegerspakken niet nodig waren. Na de landing hadden ze nog een frustrerende twintig minuten op de oostelijke baan moeten wachten voordat de stem van captain Bob Holberg over de intercom klonk en meldde dat ze eindelijk toestemming hadden om naar hun parkeer-

plaats te taxiën. Holberg zette de *Macey May* stil op het oostelijke deel van het pas gebouwde vliegveld en schakelde de motoren uit, die met een laatste plof en trilling tot stilstand kwamen. De stilte die volgde was pure verrukking; ze konden weer praten zonder te schreeuwen. Een voor een wrongen de bemanningsleden zich via de nauwe uitgang in de staart of het luik onder de cockpit uit het toestel.

Daar staan ze dan: de vervangende bemanning voor de 488ste Bombardment Group, het 236ste Bombardment Squadron.

Harry laat zijn blikken langs de flanken van het zilveren toestel glijden, van de neus tot de staart, en bewondert de elegante lijnen. Hij houdt zichzelf voor wat een mazzel hij heeft om in zo'n fantastische kist te mogen vliegen. Het is een van de veiligste toestellen van de Amerikaanse luchtmacht, voor zover het veilig kan zijn in een vliegtuig dat ontworpen is om mee te vechten in een oorlog. De B-17 is uitgerust met dertien zware mitrailleurs, die door alle tien bemanningsleden worden bediend, op de twee piloten na. Geen wonder dat dit toestel een Vliegend Fort wordt genoemd.

Het was warm in de B-17. Harry huivert in de kille bries die nu aan zijn zwarte krullen trekt.

'Welkom in Engeland, jongens.' Holberg, hun vluchtcommandant, komt op hen af lopen. 'Koud, sergeant?' zegt hij.

Harry knikt.

'En het is nog maar augustus. Denk je in hoe het hier in januari zal zijn.'

De bemanning staart hem fronsend aan, tot Jim Corrales, de staartschutter, zegt: 'Kop op jongens. Tegen die tijd zijn we er waarschijnlijk allemaal al geweest.'

Ze lachen, al is het wat ongemakkelijk. Harry ziet dat Hol-

berg Corrales een afkeurende blik toewerpt, maar hij mag de staartschutter wel. Altijd in voor een geintje en dat is goed voor de 'moraal', een woord dat Harry bij de USAAF heeft geleerd. Op de trainingsbasis vertelde iemand in de mess hem wat het betekent: de wil om door te vechten als ze om je heen bij bosjes worden neergemaaid.

Harry kijkt naar het vlakke landschap dat zich rondom hen uitstrekt. Hij is een stadsjongen. Voor hij bij de luchtmacht kwam, is hij New York nauwelijks uit geweest. Ze hebben net een paar maanden afgezien in een trainingskamp op de vlakten van Nebraska, maar hij is nog steeds niet gewend aan de lage horizon en het vrije uitzicht naar alle kanten, dat door vrijwel niets wordt belemmerd.

Er komt een jeep aanstuiven die hen naar de barakken zal brengen. Wanneer ze in het voertuig klauteren, sleurt Howard Bortz, de bommenrichter, Corrales van een van de achterbanken. 'Stoelen zijn voor officieren', zegt hij met een glimlach waarvan in zijn ogen niets te zien valt.

Corrales haalt zijn schouders op en houdt zich stevig vast aan de zijkant, zoals de rest van het groepje onderofficieren; de schutters en Clifford Skaggs, de navigator, zijn sergeanten. In de verte klinkt plots het zware geronk van vliegtuigmotoren. 'Ze zijn terug', kondigt de chauffeur aan, een korporaal met een zwaar Tennessee-accent. 'We zullen hier even moeten wachten.'

Ze stappen weer uit en turen de oostelijke hemel af. Curtis Stearley, Holbergs copiloot, laat een pakje sigaretten rondgaan, zoals altijd na een vlucht, een ritueel dat crewtraditie is geworden. Ze plukken er allemaal een uit.

Harry weet nog steeds niet of hij Stearley mag. Een boomlange Texaan is het, met donkere, knappe trekken. Hij heeft

iets weg van Clark Gable, de filmster. Stearley maakt dankbaar gebruik van die gelijkenis en heeft zelfs een snorretje gekweekt dat lijkt op dat van Gable. Tijdens de verlofperiode, halverwege de maandenlange training, is het hem bij het stappen 's avonds opgevallen dat meisjes als een blok voor zijn charmes lijken te vallen. Harry glimlacht. Misschien is hij alleen maar jaloers.

‘Waar zijn ze geweest?’ vraagt Holberg de chauffeur.

De chauffeur aarzelt en Harry ziet hem denken. Is dat geen geheime informatie, het soort waar je niet over spreekt? Maar de Bomb Group heeft de missie erop zitten, de bommen zijn gelost, dus zo geheim is het niet meer.

‘Schweinfurt’, zegt de korporaal. ‘Het schijnt er behoorlijk ruig aan toegegaan te zijn.’

De voorste B-17 doemt op aan de hemel en wordt met de seconde groter. Hij maakt een perfecte landing op de hoofd-baan en taxiet soepel in de richting van de parkeerplaatsen aan de uiterste westkant. In een gestage stroom landt de ene B-17 na de andere en Harry ziet een behoorlijk aantal kisten dat zwaar beschadigd is: een staart waarvan alleen nog het frame rest, een tot rafelige flarden geschoten propeller aan een zwartgeblakerde motor, een romp met een gapend gat.

Dan nadert er een B-17 met een spoor van rook achter zich, afkomstig van de buitenste motor aan stuurboord. Wanneer hij op de landingsbaan aanvliegt, wordt er een rode lichtkogel afgeschoten. Harry volgt de kromme baan van het lichtspoor en begrijpt meteen wat het betekent: er zijn zwaargewonden aan boord. Dit is het signaal voor het ambulancepersoneel om alvast richting het aangeschoten toestel te rijden.

De B-17 maakt met krijsende banden contact met de grond, stuit tweemaal weer een eind omhoog voor hij op de grond blijft en helemaal aan het eind van de landingsbaan tot stilstand komt. Het valt Harry op dat geen van zijn medebemanningsleden vanaf het moment dat het toestel in zicht kwam ook maar een woord heeft gezegd. Nu staan ze te juichen. Er nadert een nieuwe bommenwerper. Ook deze trekt een spoor van rook, ditmaal uit een van de bakboordmotoren, maar wanneer hij dichterbij komt zien ze dat ook de binnenste van de motoren aan de andere kant het heeft be-geven.

‘Deze kisten kunnen op één motor landen’, zegt Holberg, die daarmee de zorg van iedereen onder woorden brengt. ‘Met twee motoren zou hij...’

Zijn stem hapert. De B-17 zet de landing in maar het landingsgestel is nog niet uit.

‘Dat ziet er niet goed uit’, zegt Stearley. Hij trekt hard aan zijn sigaret.

Landen zonder wielen, op je buik, is zo’n beetje de meest linke manier om naar moeder aarde terug te keren.

De bommenwerper slingert hevig wanneer hij de landingsbaan nadert; de linkervleugel duikt omlaag en maait vlak over het asfalt. Harry kijkt naar de komvormige geschuts-koepel onder de romp van het toestel. Hij hoopt maar dat de buikschutter eruit heeft weten te klimmen. De piloot probeert het toestel recht te trekken maar het rolt nog steeds zwaar naar links en de vleugeltip raakt de grond. Het gekrijs van metaal op beton gaat door merg en been. Het toestel wint een halve meter hoogte, maakt dan een harde landing en glijdt in een regen van vonken bijna overdwars over de baan. De rechtervleugel breekt tussen de twee

motoren af. Even hangt er een waas van kerosine in de lucht, dan schiet er een bal van vuur omhoog, de hitte slaat op hun gezicht. De bommenwerper staat in lichterlaaie en komt met een razende vaart richting hun jeep gegleden. Harry en zijn makkers draaien zich om en zetten het op een lopen, naar de beschutting van een rij bomen aan de oostrand van het vliegveld.

Ze horen een nieuwe, luide explosie en duiken naar de grond. Een paar tellen later ratelt er een hagel van kleine en grote brokstukken rondom hen neer. Harry kijkt om, ziet een meter of honderd bij hen vandaan een muur van vlammen oprijzen. De hitte is enorm en het gehuil van naderende brandweerwagens wordt bijna in het gebulder van de oranje en zwarte vlammenzee gesmoord.

De bemanning van de *Macey May* zit zwijgend op het beton. Harry is blij dat niemand in de benen is gekomen. Hij is ervan overtuigd dat zijn eigen benen hem op dit moment niet willen dragen, maar dat hoeft niemand te weten. Hij kijkt naar de *Macey May*, maar de explosie lijkt het toestel niet te hebben gedeerd. Dat is dan een geluk.

Pal achter de brandweerwagens verschijnt een ambulance bij het in vlammen gehulde wrak, maar de hospikken die eruit springen zien in één oogopslag dat hier voor hen niets meer te doen valt. Tien levens in een fractie van een seconde verloren. Ze stappen weer in en scheuren er in ijlt tempo vandoor, richting een volgende aangeschoten luchtbus. De brandweerlieden rollen razendsnel hun slangen uit en beginnen het laaiende vliegtuig te bedekken met een helderwitte laag schuim.

Het vuur tempert en de kolonel uit Tennessee breekt de bange stilte. 'Kom, jongens. Dan breng ik jullie naar je barakken.'

De jeep staat in de buurt van de brand, maar niet zo dichtbij dat het ding er schade van heeft ondervonden. De bemanning van de *Macey May* en hun chauffeur banen zich een weg tussen de verwrongen metalen brokstukken door, hoestend in de verstikkende walm van brandend metaal en kerosine. Harry ziet een rafelig stuk textiel op het asfalt liggen. Wanneer ze dichterbij komen, herkent hij de mouw van een leren vliegersjack met een dikke, gevoerde handschoen aan het eind. Het materiaal is verschroeid. Dan dringt het besef tot hem door dat de mouw een afgerukte arm bevat. Hij staart naar zijn eigen mouw, zijn eigen handschoen. Dan draait hij zich om en stort de inhoud van zijn maag op de landingsbaan. Niemand zegt iets. Zijn makker, John Hill, de bakboordschutter, draait zich eveneens om, net zo misselijk als hij.

VERDER LEZEN?
BESTEL HET BOEK

DE BOMMENLUIKEN KLAPPEN OPEN, HET IS OORLOG!

1943. De zeventienjarige Harry Friedman heeft gelogen over zijn leeftijd om toegelaten te worden tot de Amerikaanse Luchtmacht. Nu vliegt hij als schutter in de *Macey May*, een van de vele gevechtsvliegtuigen die vanuit Engeland naar Duitsland vliegen om daar hun zware lading bommen te lossen. Pas na 25 vluchten mag Harry weer naar huis. De Duitse Luftwaffe heeft als taak om het Duitse grondgebied ten koste van alles te verdedigen, en vele toestellen worden neergehaald. Zal Harry de oorlog overleven en veilig naar huis terugkeren?

‘Een sterk verhaal, dat ook volwassenen boeit.’

EO VISIE

‘Het verhaal roept spanning op en maakt
invoelbaar hoe kwetsbaar Harry’s leven is.’

NEDERLANDSE BIBLIOTHEEK DIENST

UITGEVERIJ
CALLENBACH

www.uitgeverijcallenbach.nl

NUR 285